

עלון מקוון למורים למוזיקה

גיליון 1, תשרי תשע"ה, ספטמבר 2014

פתח דבר

מורים יקרים,

חופשת הקיץ נפתחה ביום העיון השנתי שהוקדש לזכרה של ד"ר יעל שי ז"ל במכללת לוינסקי. ביום זה טעמנו משירת הנשים במחזות תימן, נחשפנו ליוזמות ואתרים חינוכיים וקניחנו בשירה משותפת פרי עטן של היוצרות: נעמי שמר ותלמה אליגון, לטעימה קטנה מיום זה היכנסו לכאן.

ימי החופשה לא היו קלים, השמחה לקראת המנוחה לא ייחלנו התחלפה בתחושות של מתח, דאגה וכאב עם פרוץ מבצע "צוק איתן" והמחיר הכבד שהביא עמו.

בפתחה של השנה החדשה כשריה החגים נישא באוויר מוגש לכם הגיליון הראשון של העלון המקוון לשנה זו בו תוכלו למצוא חומרים על אירועי הקיץ, חומרים הפגתיים וכן מבחר חומרים לשימוש בתחילת השנה ובמהלכה.

בברכת שנה טובה ושקט לכולנו

צוות הפיקוח על החינוך המוזיקלי

מה בגיליון

פתח דבר

הנושא השנתי

חדש על המדף

שעור מתוקשב

ספורים מהשטח

הפינה הדיגיטלית

כנסים ואירועים

שירים ושורשים – תכנית לימודים במוזיקה להוראת הפיוט

מאת: רנה כלף, מדריכה ארצית במוזיקה יהודית

חגי תשרי בפתח ועימם מנגינות התפילות והפיוטים שיבקעו מבתי הכנסת בקהילות ישראל למיניהן. בחרנו לפתוח את העלון עם דגש על המוזיקה היהודית בקהילות ישראל כפי שהיא משתקפת מתוכנית "שירים ושורשים".

"שירים ושורשים" הינה תכנית לימודים במוזיקה המפגישה את התלמידים עם המוזיקה של קהילות ישראל למיניהן דרך עולם הפיוט. במסגרת הוראת הפיוטים נחשפים התלמידים לתכנים הקשורים לעם היהודי, למוזיקה יהודית ולמוזיקה כלל עולמית. מנגינות הפיוט מגוונות מאחר והן הושפעו ממנגינות שרוחו בארץ המוצא של כל קהילה וקהילה ואף נדדו מארץ לארץ. העיסוק בפיוט דרך קהילות ישראל תורם לחיזוק הקשר של התלמידים והמורים עם שורשיהם ובני ביתם וכמו כן להכרה מעמיקה יותר עם מסורות של תלמידים אחרים בכתתם. ביצוע הפיוט בשירה ונגינה פותח את התלמידים להאזנה רחבה ומשמעותית למוזיקה ותרבות ממזרח ומערב.

התכנית מיועדת להוראה בבתי ספר ממלכתיים וממלכתיים- דתיים כאחד ומטרתה להנחיל את מורשת הפיוט לכל אדם ואדם באשר הוא.

ד"ר יעל שי ז"ל ומר משה זעפרני מנהל אגף מורשת לשעבר במשרד החינוך חלמו על התוכנית עוד בתחילת כהונתה של יעל כמפמ"ר מוזיקה. לצורך כך אותרו מורים למוזיקה שיועזו לכתיבת התוכנית ולהכשרת מורים למוזיקה בתחום זה. לכתיבת התוכנית (סדרה של שלושה ספרים), נרתמה גם רשת בתי ספר "מורשה" ליהדות חברתית. פייטנים ונגנים שולבו להוראת שירת הפיוט בהכשרת המורים.

מאז ועד היום ממשיך מפעל "פייטן-נגן" במסגרתו כל בית ספר המלמד את התוכנית רשאי למפגשים בלתי אמצעיים של פייטנים ונגנים אשר מגיעים לבתי- הספר ושרים עם התלמידים את הפיוטים בליווי הכלים האותנטיים. פרטים נרחבים יותר אודות רציונל התוכנית, תוכן הספרים ומפגשי "פייטן-נגן" תוכלו למצוא בקישור הבא באתר מפמ"ר מוזיקה:

מורים המעוניינים בהשתלמות לתכנית זו מוזמנים ליצור קשר עם:

רנה כלף דוא"ל rinach66@gmail.com

שרה לאור דוא"ל saralaor@walla.com

"מוזיקה רב-תרבותית של קהילות ישראל בבתי הספר הממלכתיים והממלכתיים-דתיים בישראל: מקומה של תכנית 'שירים שורשים' כמקדמת ערכים ודיאלוג חברתי"

מתוך **עבודת דוקטורט** בנושא זה הנכתבת בימים אלו על ידי **שרה לאור**,
מדריכה ארצית בנושאים: שירים ושורשים, פייטן נגן וח"ץ (חוקר צעיר)
מוזיקלי.

בשנים האחרונות הולכת וגוברת התפיסה שיש לשנות את מטרות החינוך ואת הדרכים להשגתן, וכי יש להתייחס בכובד ראש לרב-תרבותיות הקיימת בחברה הישראלית. בהנחת מחקר זו עומדת הגישה הבסיסית לפיה יש בכוחו של החינוך המוסיקלי בכלל והחינוך למוסיקה רב-תרבותית בפרט לגרום לשינוי משמעותי ביכולתם של תלמידים מארצות מוצא שונות, להגיע לדיאלוג ולהידברות משמעותיים. ערכים כמו כבוד לזולת, עזרה לזולת, פתיחות, סבלנות וסובלנות, הכרת השונה וקבלתו יכולים לבוא לידי ביטוי בתכניות לימודים הנותנות מקום לתרבויות המוסיקליות המגוונות של קהילות ישראל. הטענה המרכזית היא שבאמצעות החינוך המוסיקלי הכרת תרבותו של השונה תוביל לשינוי בקרב הילדים ובני הנוער, ובעקבות כך גם בחברה הישראלית כולה.

במחקר נבדקת התכנית "שירים ושורשים", המיועדת לתלמידי בתי הספר היסודיים בישראל, כתכנית היחידה המקיפה המייצגת את קהילות ישראל והעוסקת לעומק ולטווח שנים ארוך במוסיקה רב-תרבותית, המקדמת ערכים ודיאלוג חברתי ומובילה למיתון הסטריאוטיפים, הדעות הקדומות והאלימות בקרב תלמידים בבתי הספר.

בעקבות מחקר זה עולה כי התכנית "שירים ושורשים" מובילה להטמעת ערכים כגון סובלנות, קבלת האחר, כבוד לזולת, אמפטיה לזולת ואהבת הארץ. התכנית גורמת לפתיחות מצד המורים והתלמידים כלפי מוזיקה אחרת מזו עליה הם גדלו וכלפי אנשים מתרבויות אחרות. נוצרו דיונים ודיאלוגים הן בקרב התלמידים והן בקרב המורים הדנים במוזיקה ובתרבויות המגוונות שאליהם נחשפו בתכנית. התכנית גורמת להפחתה משמעותית בכעיות המשמעת בשיעורי המוזיקה, באלימות מילולית ובאמירות גזעניות בקרב התלמידים. התכנית גורמת הן להעצמת המורה והן להעצמת התלמידים.

אין ספק בליבי שתכנית זו חייבת להיכנס כלימודי חובה במסגרת שיעורי המוזיקה ותורמת הן מהבחינה המוזיקלית והן מהבחינה התרבותית-חינוכית.

למידע נוסף בנושא שירים ושורשים והרחבה על עבודת הדוקטורט היכנסו
[לכאן](#).

כנס שירים ושורשים – ילדי אור עקיבא שרים ומנגנים פיוט

מאת: רנה כלף, מדריכה ארצית במוזיקה יהודית

בתאריך 1.6.14 התקיים כנס "שירים ושורשים" בעיר אור עקיבא. בכנס השתתפו תלמידי מקהלות מבתי הספר היסודיים בעיר וכן נגנים וזמרים מהקונסרבטוריון העירוני אור עקיבא. לאורך הכנס התנגנו פיוטים מקהילות שונות: ספרד-פורטוגל, מרוקו, אשכנז, טונים וספרד-ירושלים. זוהי השנה השנייה בה אנו חוגגים כנס מקהלות בעיר בדגש על שירת הפיוט ואנו נערכים להמשך מסורת שירת הפיוט בעיר גם בשנת תשע"ה במגמה לצרף ערים נוספות למפעל זה.

להצלחת האירוע חברו יחד הגופים השונים בעיריית אור- עקיבא: מחלקת החינוך, בתי הספר היסודיים (מנהלות ומורות למוזיקה), בית הספר המנגן והקונסרבטוריון העירוני תוך מתן תמיכה והדרכה ממשרד החינוך, האגף לאומנויות - הפיקוח הארצי על החינוך המוזיקלי, הפיקוח על המוזיקה במחוז חיפה בשיתוף אגף מורשת.

לצפייה בסרטון מהכנס הקליקו על התמונה

"כששפת המוסיקה והשפה האנגלית מתחברות...!!"

כנס מקהלות אנגלית במחוז המרכז

מאת: אורנה חריטן, הפיקוח על החינוך המוזיקלי במחוז המרכז

מיזם חדש נוצר במחוז מרכז כתוצאה משיתופי פעולה בין הפיקוח על הוראת האנגלית והפיקוח על המוזיקה במחוז והוביל לכנס מקהלות בשפה האנגלית.

המורים למוזיקה והמורים לאנגלית חברו יחדיו לעבודה משותפת. רפרטואר השירים בשפה האנגלית נבחר ע"י המורה למוזיקה ובשיעורי האנגלית עבדו המורים לאנגלית על ניתוח הטקסט ומשמעותו. בכך הפך הלימוד לחוויה שהעשירה את התלמידים הן באוצר התרבותי של ז'אנרים שונים והן באוצר המילים באנגלית.

הכנס התקיים בעיר לוד בהשתתפות 11 מקהלות במחוז וכלל- שירה משותפת באנגלית והופעות התלמידים. בין לבין הוצגו מצגות שהכינו התלמידים אודות השירים כשהנחיה הייתה ע"י התלמידים על טהרת השפה האנגלית!!

לצפייה בסרטון מהכנס הקליקו על התמונה

פרסי הצטיינות וציון לשבח לבתי ספר בנושא "האחר הוא אני"

בתחומי האמנויות-אמנות חזותית, מוסיקה, מחול, קולנוע ותיאטרון

ביוני 2014 התקיים טקס חלוקת פרסים לבתי ספר מצטיינים בתחומי האמנויות: אמנות חזותית, מוסיקה, מחול, קולנוע ותיאטרון, במחסן 2, נמל יפו, תל אביב. הפרס ניתן מטעם אגף אמנויות במזכירות הפדגוגית לשנת הלימודים תשע"ד. מטרתו לקדם את נושא הלמידה המשמעותית בתחומי האמנויות במערכת החינוך, לעודד יוזמות ולפתח את עבודת החקר וההישגים בתחומי האמנויות השונים. באמצעות הפרס ביקשנו לחזק ולתרום לקשר בין התלמיד, מערכת החינוך והחברה והתרבות בישראל. אירוע זה היה אירוע שיא של תהליך שהתקיים לאורך כל השנה של למידה משמעותית.

להלן הקריטריונים אשר לפיהם נבחרו בתי הספר המצטיינים ובתי הספר שזכו בציון לשבח:

- א. תהליך חינוכי יצירתי בהקשר לנושא השנתי שבסיומו תוצר אמנותי.
- ב. קידום יוזמה, הובלה ושיתוף פעולה בין תלמידים, מורים, רכזים והנהלת בית הספר.
- ג. שינוי ושיפור האקלים הבית ספרי מתוך מחויבות ומעורבות של כל השותפים.

להלן שמות בתי הספר שזכו בפרס הצטיינות כספי:

בתי הספר "רמון" ו"הדרים" (אשר להם מגמת מוזיקה משותפת) מהוד השרון קיבלו פרס הצטיינות בתחום המוסיקה.

בית ספר תיכון קלעי מגבעתיים קיבל פרס הצטיינות בתחום האמנות החזותית.

בית ספר "אחוזה" מדימונה קיבל פרס הצטיינות בתחום המחול.

בית ספר "לאו בק" מחיפה קיבל פרס הצטיינות בתחום הקולנוע.

בית ספר "ברנר" מפתח תקווה קיבל פרס הצטיינות בתחום התיאטרון.

בתי הספר קיבלו את הפרסים הכספיים באירוע הערב החגיגי, אשר כלל הצגת קטעים אמנותיים של מגמות האמנות הזוכות.

השתלמות ארצית רב תרבותית למורים למוסיקה

במסגרת כיתות אמן בינלאומיות בצפת

מאת: רינה גלסנר, הפיקוח על החינוך המוזיקלי מחוז הצפון

בשבוע האחרון של חודש אוגוסט התקיימה השתלמות ארצית רב תרבותית למורים למוסיקה במסגרת כיתות אמן בינלאומיות בצפת.

ההשתלמות התקיימה בפקולטה לרפואה בצפת, שלשבועיים הפכה לקונסרבטוריון לכל דבר, תחת חסותם של מרכז פסג"ה צפת, והאגף לאומניות במשרד החינוך.

כתות האומן הבינלאומיות מהוות נקודת מפגש מיוחדת במינה בין אמנים מבצעים מהשורה הראשונה בעולם, מנחי כיתות אמן, עם מיטב הכישרונות הצעירים מישראל ומהעולם כולו.

במרכז העשייה עומד התלמיד הרוכש באמצעות תכנית הלימודים בסדנאות ידע טכני, תאורטי, יכולת נגינה קבוצתית, שיפור היכולת הסולנית שלו, פיתוח שיטות למידה וחשיפה לסגנונות רבים אשר יסייעו לו להרחיב את אופקיו ולהפוך לאמן מבצע רב גוני.

האינטראקציה בכיתות האמן הפומביות בין התלמיד למסטר – רב האמן, פתחה בפני המורים המאזינים עולם שלם של טכניקות לימוד, שימוש בדמיון מודרך, שיפור יכולת הבעה והופעה על הבמה. המגוון הרחב של האומנים, הסדנאות והאנסמבלים שאליהם נחשפו המורים במהלך ימי ההשתלמות, פרשו בפניהם דרכי הוראה, מפגשי תרבות מרתקים, סיטואציות מרגשות בזמן אמת והקנו להם כלים לפיתוח דרכי הוראה חדשניים ומשמעותיים.

הסדנאות התמקדו השנה בסגנונות: קלאסי, כליזמר, ג'אז ומוסיקת עולם.

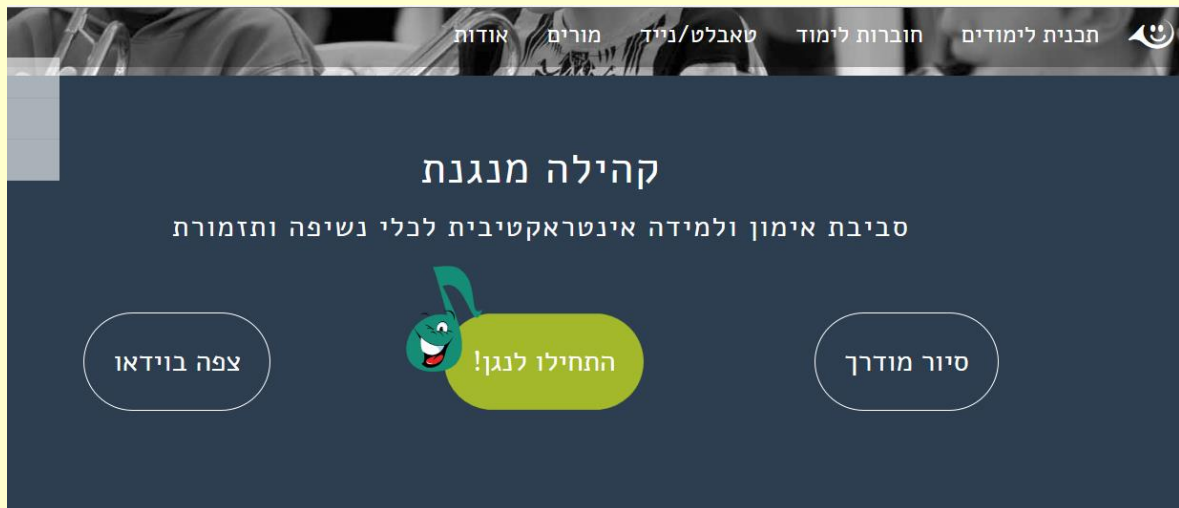
למידע נוסף, תמונות והתרשמות היכנסו [לאתר כתות האמן](#) במסגרת פסטיבל הכליזמרים בצפת.

חדש על המדף

אתרים חדשים

❖ **"קהילה מנגנת" - סביבת אימון ולמידה אינטראקטיבית לכלי נשיפה ותזמורת (גם חלילית)**

בחודש ספטמבר הושקו האתר והאפליקציות החדשות של "קהילה מנגנת" מפתח האתר, עמית גור, מורה לנגינה מאולפן המוסיקה חוף כרמל כתב לפני ארבע שנים, סדרת חוברות ללימוד כלי- נשיפה ונגינה בתזמורת, שהפכו למתודה המשמשת היום יותר ממאה בתי ספר יסודיים בישראל. יחד עם החוברות הקים עמית רשת חברתית לנגנים צעירים, שמאפשרת גישה לתווים ולפלייבקים באמצעות המחשב. עמית טוען כי "בעוד למורים ההסתגלות למדיום החדש הייתה תהליך מורכב, התלמידים עטו על האתר והתוצאות לא אחרו לבוא, **האימון המקוון** שיפר את רמת הנגינה והגדיל את שיעור התלמידים הממשיכים לנגן לאחר השנה הראשונה". האתר והאפליקציות מציעים 100 קטעי נגינה מלווים בפלייבקים לשימוש חופשי באמצעות דף תווים אינטראקטיבי. התלמיד יכול ללחוץ על תו שאינו מוכר לו או לגעת בו כשמדובר בטאבלט וללמוד את האצבוע שלו על כלי הנשיפה הנבחר. ניתן גם להיעזר בסמן המיקום שיסייע לתמיד לעקוב אחר התווים שהוא מנגן בזמן אמת או להוסיף שמות לתווים בהתאם לצורך.

החל מנובמבר תוכלו לפתוח דף מורה אישי ולהעביר את כתובתו לתלמידים שלכם. בדף שלכם יוכלו התלמידים להתאמן על קטעים שבחרתם עבורם מתוך המאגר. מומלץ לבצע הרשמה מוקדמת לשירות זה באתר של "קהילה מנגנת" (השירות יינתן בחינם).

האתר מאפשר למוסדות ולתלמידים לרכוש חוברות לימוד לכלי נשיפה וליהנות מאוסף רחב יותר של שירים ישראלים ויצירות לתזמורת בית ספרית הקיימים בחוברת ונתמכים על ידי שירותי האימון האינטראקטיביים באתר.

כתובת האתר היא <http://bandpad.co> או חפשו בגוגל "קהילה מנגנת".

למרים טלה קטן

מלחין: לואל מייסון

 BandPad

דוגמא לעמוד מתוך האתר

❖ עמותת שיר-עד

רקע- עמותת שיר-עד פועלת כמלכ"ר התנדבותי, בניהולו האומנותי של דר' אורי לשמן, מלחין, מנצח, פסנתרן ומרצה. מטרת על- לשמר, לקדם ולהנחיל בקרב דור ההמשך את ערכיהם הציוניים, החינוכיים, החברתיים והתרבותיים של אוצרות הזמר העברי - החל מדור המייסדים ועד לשנות ה-80 של המאה הקודמת, בטרם ייאלמו וייעלמו מנוף תרבותנו, למען חיזוק זיקתו לארץ וביסוס מודעותו לגבי תפקידו בקביעת דמותה של החברה ועתיד המדינה.

תמונת מצב- הזמר העברי הינו אחד ממקורות ההיסטוריה ואוצרות הידע והרוח של עמנו. שיריו - נכסי צאן ברזל לאומיים – חוברו על-ידי גדולי המשוררים והמלחינים, אשר שיקפו, גילמו ותעדו ברמת ביטוי ובעושר לשוני ומוסיקלי משובחים את נשמתה, את ערכיה, את תרבותה, את התפתחותה, את שפתה של ארצנו. תפקידו של הזמר העברי בגיבוש זהותנו הלאומית-חינוכית-לשונית-תרבותית ובחיזוק תחושת השייכות וערכי האחדות החברתיים שלנו הינו מהותי. בשנים האחרונות נדחק הזמר העברי לשוליים: שיעורי הזמרה נעלמו מהנוף החינוכי; רבות מהיצירות סובלות מאי עמידות במבחן הזמן; הן זרות לדור הצעיר, "צברים" ועולים חדשים כאחד; השפה האנגלית נוכחת בשירים הישראליים באופן גובר. למרבה הדאגה, תכנים שלמים של מורשת ציונית ועושר לשוני הגלומים בו עומדים בפני אבדן. **דרכי פעולה- חינוך** // העמקת נושא הזמר העברי במערכת החינוך, על-ידי הטמעת תכנית חינוכית ייחודית להנחלת ההיסטוריה, הלשון, המולדת והמוסיקה דרך הזמר העברי, בתיאום עם משרד החינוך, וכן קיום מופעי זמר והרצאות בפני צעירים בארגוני הנוער והחינוך הא-פורמאלי;

חידוש // הפחת חיים באוצרות הנשכחים של הזמר העברי, על-ידי עיבודם והקלטתם מחדש ברוח תואמת תקופה, וכן על ידי פרסום יצירות " מגירה" שמעולם לא הוקלטו ולא נחשפו; **שימור** // המרה לתבנית דיגיטלית של יצירות מקור מתכלות, שחוברו ברובן טרם קום המדינה, והדפסתן על גבי תקליטורים, תוך הטמעת מידע היסטורי, צילומי מקור וסיפורי רקע על היוצרים, המבצעים והיצירות; **הנגשה** // העמדת ערוץ היוטיוב וערוץ אינטרנט של העמותה לרשות הציבור הרחב, כמקור ידע ושיח לטובת קידום הזמר העברי והנחלת ערכיו, מורשתו ותחומי התוכן והדעת הגלומים בו. **הצטרפות** //

חוזקה של העמותה הינו במרכיביה האנושיים ובמשאביה החומריים. אם מטרות העמותה חשובות לך והנך רואה את עצמך מתאימ/ה לתרום לקידומן - הנך מוזמנ/ת ליצור קשר עם:

Shir.ad.amuta@gmail.com <http://www.shir-ad.co.il/>

❖ אתר המוזיקה של המכון לאינטגרציה- אוניברסיטת בר-אילן

מערכות הלימודים של אגף המוסיקה הן דגם של למידה משמעותית. למידה זו מתרחשת בכיתה, בפעילות שיתופית בקבוצות יצירה, באתר האינטרנט האינטראקטיבי של האוניברסיטה ובהשתתפות בקונצרטים. לעיתים המשפחה והקהילה שותפים אף הם לחוויה. תהליך מודרך זה, של היכרות עם עולם מוסיקלי עשיר ומגוון, מגביר את ההבנה ואת אהבת המוסיקה על כל גווניה.

❖ הספרייה הלאומית- מחלקת המוזיקה, אוסף המוזיקה וארכיון הצליל

מחלקת המוסיקה היא חלק מהספרייה הלאומית ופועלת באותה מסגרת ארגונית ומבנית. המחלקה אוספת, מתעדת, משמרת ומציעה לציבור כל חומר הקשור למוסיקה הארץ-ישראלית, הישראלית והיהודית.

בין החומרים שהמחלקה אוספת נמצאים דפוסים (ספרים, תווים וכדומה), הקלטות וידאו ואודיו (תקליטים, תקליטורים, קלטות, ועוד) וחומרי ארכיון (טיוטות של יצירות, רשימות מחקר, מכתבים, תמונות, תעודות, מודעות, תכניות, קטעי עיתונים, הקלטות פרטיות ועוד).

ספרים חדשים

"מדרש נעמי" - אברהם זיגמן, תמלילן ועורך מוזיקלי בכיר בקול ישראל חיבר את "מדרש נעמי", ספר המוכיח את הקשר בין היהדות ובין שירה של נעמי שמר. זיגמן מוצא קשר ברור בין המסורת לבין מילות השירים שחיברה שמר.

בספר זה מובאים 108 משיריה של נעמי שמר, ידועים יותר וידועים פחות, במהדורה מאוירת ומעוצבת בקפדנות. הספר מביא בפני הקורא את עומק שליטתה במקורות הספרותיים השונים של מסורת ישראל ועליו מעיד העורך:

"נעמי שמר באה ויוצאת, בקלילות ובחופשיות, במקורות היהדות עולה וצוללת בשכבות השונות בבחינת "תלמיד חכם". היא אינה נרתעת מלשלב בשירה את שפת המקרא, עם לשון חכמים, פתגמים מהעבר וביטויים עכשוויים, שירה גבוהה לצד שפה מדוברת, ובכך קנתה לה, נוסף להיותה - משוררת - מלחינה - מבצעת, מקום ייחודי בשדה הזמר העברי. בשירתה, מחברת נעמי שמר את היופי הישראלי עם היהדות המסורתית".

"צלילוגיה" - המדריך השלם לתיאוריה הבסיסית של המוזיקה המערבית

ספר תיאוריה (יצא לאור ב-2013) הסוקר מושגים בסיסיים בתיאוריה של המוזיקה ומבהיר את עקרונותיה המרכזיים. הספר מקיף את כל נושאי הלימוד המקובלים והנדרשים של התיאוריה הבסיסית: מרווחים, סולמות, אקורדים, ארגון משכי הזמן, כתב התווים ועוד. להסברים התיאורטיים בספר נלוות דוגמאות תווים מתוך רפרטואר מגוון (החל מימי הביניים ועד ימינו) וכן 145

דוגמאות שמע באתר האינטרנט tzlilogia.co.il (ראו בלשונית "הקלטות").
אתר האינטרנט מציע גם תרגול אינטראקטיבי עצמאי לחלק גדול מן הנושאים
התיאורטיים המצויים בספר (ראו בלשונית "תרגול"). את התרגול ניתן
להשלים בעזרת שלוש חוברות העבודה הנלוות לספר: מרווחים, סולמות
ואקורדים. הספר מכשיר את הקרקע ללימודים על-תיכוניים (בכללם הרמוניה,
קונטרפונקט וניתוח יצירות) ותומך בהם.

חוברות עבודה

חוברות העבודה מכילות תרגילי בנייה בכתב וזיהוי בקריאה. כל חוברת מוקדש
לנושא אחר: מרווחים, סולמות ואקורדים. החוברת מיועדת הן לתרגול עצמי
והן לתרגול בכיתה, ומשמשות גם כהכנה למבחני הכניסה בתיאוריה, הנדרשים
במגמות המוזיקה של בתי הספר ובמוסדות החינוך העל-תיכוניים.

סיפורים מהשטח

בפינת "ספורים מהשטח" הפעם יוצגו שני פרויקטים מרשימים שהועלו במגמות מוזיקה, האחד: פרויקט שיא של השנה במגמת המוזיקה בביה"ס חוף השרון- שפיים והשני פרויקט שהוא פרי של שיתוף פעולה בין תלמידי מגמת המוזיקה ומגמת העיצוב בבית הספר התיכון "מור" מטרו ווסט ברעננה.

❖ הלחנה וביצוע אופרטה מקורית: "אגדה אורבנית"

מגמת המוזיקה של בית- החינוך המשותף חוף השרון- שפיים
תלמידי מגמת המוזיקה זוכים במהלך לימודי המוזיקה לעשייה מוזיקלית רחבה בשלל סגנונות המוזיקה. בשנתיים האחרונות החלה המגמה בלימודי קומפוזיציה בה לומדים תלמידינו את מלאכת הקומפוזיציה והתזמור. "אגדה אורבנית" יצאה לדרך לפני כשנה כחלק מהתהליך שעברו התלמידים בלימודי הקומפוזיציה. זהו פרויקט של שמונה עשר מלחיני מגמת המוזיקה אותו ביצעו כ- 55 תלמידי מגמת המוזיקה מכיתה ז ועד י"ב.

שמונת החודשים בהם עסקו בפרויקט היו לחודשי עשייה משמעותית של כל הנלמד בשיעורי המוזיקה הפרונטליים ובנוסף נפתחו לתחומי דעת רבים באומנויות הבמה כמו: משחק, ריקוד, עיצוב תפאורה ועוד. הפרויקט נעשה בשיתופם של קשתני סימפונט רעננה. במהלך העבודה התלמידים חיברו את העלילה, חילקו לתמונות, הלחינו לפסנתר וקול, תזמרו לתזמורת, נגנו בשיתוף נגני סימפונט רעננה, שרו, שיחקו ועמלו על תפאורה ובימוי, משך האופרטה כשעה ורבע.

המורה לקומפוזיציה והמנהל המוזיקאלי: דניאל זונדינר, בימוי: שוקי וגנר, הפקה ומרכזת המגמה: בילי קרימולובסקי.

מרגש ללוות את התלמידים בתהליך כל כך יצירתי הכולל כתיבה של סיפור משותף, הכל בעשייה אינדיבידואלית וקבוצתית חוייתית ומאתגרת, כמו כן, מרגש להתחיל את התהליך עם מבטים שואלים, האם אנחנו מסוגלים? ולמצוא בהמשך את חדות היצירה האישית והקבוצתית, את ההתרגשות והעצמה שלה

זכו התלמידים. לצד המיומנויות המוזיקליות, גילו תלמידי החטיבה העליונה, שהובילו את תהליך היצירה, מנהיגות, אחריות ואחוה.

"אגדה אורבנית" מקדמת היום את מגמת המוזיקה של חוף השרון שלב אחד קדימה, ברמת היצירה הקבוצתית והאישית. כחלק מתפיסת המצוינות הכוללת של המגמה לצד הלימודים האקדמיים ומערך הרכבי הביצוע, אנו שואפים לתת לכל נגן או זמר את ההזדמנות למצוא ולהאמין ביכולתם האישית ליצור מוזיקה. שמונה עשר מלחינים נחשפו למעבדת היצירה הטובה ביותר ובה תזמורת מלאה, זמרים ובימוי מקצועי. אין ספק כי זהו חלומו של כל מלחין.

היכנסו לתכניה

האופרטה ב-

❖ "ברונדיבר" - אופרה לילדים מאת הנס קראסה ואדולף הופמייסטר

בביצוע תלמידי מגמת המוזיקה בשיתוף עם תלמידי מגמת העיצוב תיכון "מור" מטרו ווסט רעננה.

האופרה הועלתה בשבוע בו חלו אירועי יום הזיכרון לשואה ולגבורה. כחלק מתהליך ההכנה השתתפו התלמידים וצוות המורים ביום עיון מיוחד במרכז החינוכי של "בית טרזין" בו הציגו אנשי המוזיאון בפני התלמידים שלוש תערוכות המתארות את הניסיון לקיים חיי תרבות וחברה בגטו ולחנך ילדים לערכי מוסר למרות התנאים הבלתי אפשריים.

במקביל למופעים הציגו תלמידי מגמת העיצוב תערוכה המתעדת את הכנת האופרה, הביקור ב"בית טרזין" והחזרות וכן יצירות שלהם בעקבות שירים שכתבו ילדי גטו טרזין מתוך הספר: " ציורים ושירים של ילדי גטו טרזינשטדט 1942-1944."

על האופרה - בשנת 1938 פורסם בפראג מכרז לכתובת אופרה לילדים מטעם משרד החינוך והתרבות הצ'כי. המלחין היהודי הנס קראסה וכותב הליברית אדולף הופמייסטר כתבו את האופרה "ברונדיבר" העוסקת באיחוד כוחות הטוב וניצחונם על הרע.

ומשכבשו הגרמנים את צ'כוסלובקיה והשתלטו על מוסדותיה הועלתה האופרה בסתר, תוך סיכון רב בשנים 1942-1943 בבית היתומים היהודי הגדול בפראג, עד שנלקחו כל המשתתפים על החניכים והמחנכים למחנה טרזינשטט. שם, במקום האחרון שיכלו להעלות על דעתם הכותבים בוצעה האופרה 55 פעמים, בשנים 1943-1945. כל תפקיד באופרה ניתן לכמה ילדים בה בעת, חלקם הגדול נספה בכבשנים אך את "ברונדיבר" המשיכו לשיר ולנגן...

המלחין הנס קראסה הועבר לאושוויץ בשנת 1944 ונרצח שם באוקטובר של אותה שנה. יצירותיו חודשו באמצעות מספר פרויקטים ביניהם העלאת האופרה "ברונדיבר" בכל רחבי העולם.

הפינה הדיגיטלית

בעידן בו אנו חיים, משחקי מחשב וטכנולוגיה הפכו לחלק בלתי נפרד מעולמם של ילדינו ואין ספק כי שילוב משחקי מחשב חינוכיים בשיעורי המוזיקה בכתה יכול לתרום רבות ולהעשיר את תלמידינו. ממחקרים רבים עולה כי למידת מוזיקה בתיווך המחשב חווייתית יותר, ולומדיה נהנים יותר. כמו כן נמצא כי קיימת העדפה בקרב תלמידים ללמידה בעזרת משחקים מוזיקליים ממוחשבים וכי הם חשים ביטחון ונוחות בשימושם במחשב, הדבר גורם להעלאת המוטיבציה ללמידת מוזיקה, עידוד היצירתיות ומכאן לשינוי בדרך הערכת התלמידים את מקצוע המוזיקה. לפניכם מחולל משחקים: "**סדר את הניירת**" המאפשר יצירת משחקים לתרגול פעולת המיון בכל תחומי התוכן, מטרת המשחק היא מיון כל הפתקיות הנעות על החבל על-ידי נעיצתן בסיכות המתאימות שהן הקטגוריות שנבחרו.

ניתן לשלוט במהירות הופעת הפריטים.

המחולל מאפשר יצירה נוחה וקלה של משחקים בכל נושא ותחום דעת.

בכתות הגבוהות מומלץ לתת לתלמידים לבנות את המשחקים בעצמם תוך תכנון מראש הכולל: בחירת נושא/קטגוריה וכן בחירת הפריטים השונים למיון, תהליך ההכנה דורש מהתלמיד למידה וחקר טרם בניית המשחק. הילד הבונה בעצמו משחק מפעיל מיומנויות וכישורים רבים. הוא אוסף אינפורמציה השייכת לנושא ומתאים אותה לתבנית שנקבעה מראש, תוך התייחסות לחוקי המשחק. את המשחקים המוכנים ניתן להעלות לאתר המקצוע (אם קיים כזה) ואף לאפשר לתלמידים לשחק במשחקים שחבריהם יצרו.

להלן קישור לסרטון הסבר והדגמה על שימוש במחולל

דוגמא למשחק בנושא מוזיקלי: כלי התזמורת (תתבקשו להקליד קוד כניסה שמספרו: 0328)

בהצלחה!

❖ **לפניכם קישורים לחומרי למידה מקוונים המתאימים לתקופה זו :**

אדון הסליחות - מתוך אתר מפמ"ר מוזיקה
התחדשות – סביבת למידה מתוקשבת, מתוך אתר צפונט מוזיקה, במלאת
עשור למותה של נעמי שמר ז"ל.
תכנית חוסן- חינוך מוזיקלי- מערך פעילויות להרגעה והפגה, באדיבות
מחוז הצפון
באתר המזכירות הפדגוגית- גללו למטה ל"פעילות הפגתית", צוק איתן
הימים שאחרי- מערך פעילויות להפגה ורגיעה באומנויות.

פתיחת השתלמויות במחוזות

- רמת-גן, ראשל"צ 20/10/14
- פתח-תקווה, כפר סבא, ראש העין 21/10/14
- הרצליה 22/10/14
- גיל-רך- ראשל"צ 23/10/14
- חולון, נתניה, בית-יצחק, כרמיאל, עפולה 28/10/14
- ירושלים 6/11/14

אירועים

ביום שלישי, 30/9/14 בשעה 19:30, יתקיים בבית החינוך
התורני "אוהל-שרה" בראש העין, ערב "נשים שרות תפילה"
הערב יוקדש לזכרה של ד"ר יעל שי ז"ל.

היכנסו להזמנה

עיצוב ועריכת העלון: ענבל קמחי inbalk88@gmail.com